

Esikoululaisen arviointilomake

Lomake on tarkoitettu esiopetuksessa työskenteleville lapsen tilanteen kar-
toittamiseksi esimerkiksi syksyllä ja keväällä.

Lomakkeeseen ei ole otettu niitä perusasioita, joita oletamme esikouluopetta-
jien muutoinkin seuraavan. Painotamme tässä tietoisesti motoriikkaa, tark-
kaavaisuutta, havainto- ja muistitoimintoja sekä kielellisiä ja sosiaalisia taitoja.

Motto: "Lapsi liikkuu voidakseen havaita ja havaitsee voidakseen liikkua" Liik-
kuminen on tavallaan havaitsemisen muoto ja tapa oppia tuntemaan maail-
maa ja toimimaan siinä. Havaitseminen on perusluonteista toimintaa, jonka
pohjalle muut kognitiiviset toiminnot rakentuvat. Aistimusten hyvä kulku aut-
taa hermojärjestelmää kehittymään tarkoituksenmukaisesti. Kieli saa aikaan
olennaisia rakenteellisia muutoksia ulkomaailman havaitsemisprosesseissa.
(Ahonen & Cantell; Ayres; Lurija; Vygotski)

Kognitiivisia toimintoja ovat tarkkaavaisuus, havainto- ja muistitoiminnot, kä-
sitteellistäminen, informaation prosessointi kaiken kaikkiaan. Tarvitaan moto-
riikkaa, tarkkaavaisuutta, jotta voidaan tehdä havaintoja, jotka jäävät muistiin,
jotta syntyy oppimista. Näiden päälle rakentuvat kognitiiviset taidot mm. lu-
keminen, kirjoittaminen ja laskeminen.

Esiopetusikäisiä arvioitaessa painotamme:

- ❖ Havaintojen tekemistä: pienryhmissä, leikkien ja toimintojen aikana, yksilö-
tuokioilla, yhdessä toisen havaitsijan kanssa (esim. toinen vetää tuokiota ja
toinen kirjaa)
- ❖ Muistiinpanojen tärkeyttä: ylös päivämäärä, toiminta ja lapsen selviytymi-
nen toiminnasta
- ❖ Vanhempien kuuntelua

Toivomme, että lomakkeen avulla voisitte saada käsitystä siitä, millä osa-
alueella lapsen mahdolliset vaikeudet ilmenevät. Lomake on viitteellinen ja
suuntaa-antava.

Arviointilomakkeen laatijat: Hilikka Ahola, Ritva Allinen, Tuula Iljin, Tarja Kuu-
sela, Sirpa Mertanen, Paula Rissanen, Helena Tepponen

Ohje: Ruudun voit jakaa kahtia. Merkitse syksyllä eri värillä kuin keväällä.

O = osaa taidon, JKV = hallitsee taitoa jonkin verran, E = ei hallitse taitoa

Esikoululaisen arviointilomake

Motoriikka	O	JKV	E
kävely: - suoraan kävely (myötäliikkeet)			
- varpailla kävely			
- kantapäillä kävely			
- rytmin mukaan kävely marssien			
juoksu joustavaa			
tasapaino: - seisoo yhdellä jalalla: oikealla			
vasemmalla			
- kävelee viivaa pitkin			
hypyt: - tasahypyt 2:lla jalalla			
- hypyt yhdellä jalalla: oikealla			
vasemmalla			
- haara-perushyppy (kädet mukana)			
pallon käsittely: - heitto suunnatusti kohteeseen 1:llä kädellä (oikea ____ vasen ____)			
- kiinniotto			
hiihto suksilla/hernepusseilla			
luistelu			

Muuta huomioitavaa mm. voiman käytön säätely, nopeus, hitaus

Ohje: Ruudun voit jakaa kahtia. Merkitse syksyllä eri värillä kuin keväällä.

O = osaa taidon, JKV = hallitsee taitoa jonkin verran, E = ei hallitse taitoa

Esikoululaisen arviointilomake

Hienomotoriikka	O	JKV	E
selkeä kätisyys			
ylittää kehon keskilinjan leikeissä			
taputtaa rytmin mukaan			
sujuvat liikesarjat sormileikeissä			
sorminäppäryys: - kynäote			
- saksilla leikkaaminen			
- napitus			
- nauhat			
- ompelu			

Muuta huomioitavaa, mm. voiman käytön säätely, nopeus, hitaus

Hahmottaminen	O	JKV	E
paikallistaa äänilähteen (esim. kellon etsiminen)			
rytmittää lauluja, loruja, sanoja			
piirtää iänmukaisen omankuvan			
tuottaa kirjaimia/numeroita oikein päin			
piirtää mallin mukaan			
hallitsee lukusuunnan: - vasemmalta oikealle			
- ylhäältä alas			
rakentaa mallin mukaisesti (palikat, tikut jne.)			
osaa koskettaa nimettyä kehonosaa			
osaa matkia asentoja			
vertailee jonkin ominaisuuden perusteella			

Muuta huomioitavaa: _____

Ohje: Ruudun voit jakaa kahtia. Merkitse syksyllä eri värillä kuin keväällä.

O = osaa taidon, JKV = hallitsee taitoa jonkin verran, E = ei hallitse taitoa

Esikoululaisen arviointilomake

Tarkkaavaisuus/Toiminnan ohjaus	O	JKV	E
ohjeen mukaan toimiminen: - kuuntelee ohjeen ja noudattaa sitä (kuullun varainen tarkkaav.)			
- pystyy aloittamaan työn			
- ulkopuoliset ärsykkeet eivät häiritse toimintaa			
- ei ylimääräistä liikehdintää toiminnan aikana			
- pystyy itsenäisesti jatkamaan työtä			
- katsoo tarkasti, huomioi tehtävän yksityiskohdat (näön varainen tarkkaavaisuus)			
- jaksaa tehdä tehtävän loppuun			
- osaa suunnitella omaa toimintaansa			
- siirtyy joustavasti toiminnasta toiseen			

Muuta huomioitavaa _____

Muisti	O	JKV	E
muistaa itseensä liittyviä asioita (esim. etu- ja sukunimi, ikä)			
muistaa tuttujen henkilöiden nimet, kaverit, opettajat			
muistaa kysyttäessä omakohtaisesti koettuja asioita (elämysmuisti)			
muistaa ryhmässä opeteltuja lauluja, loruja, opittuja asioita			
muistaa annetut ohjeet, tehtävät ja säännöt (kuulonvaraiset)			
muistaa numeroleikistä 5 yksikköä (lyhytkestoinen muisti)			
näkömuisti (Kim-leikeistä ja muistipeleistä)			

Muuta huomioitavaa: _____

Ohje: Ruudun voit jakaa kahtia. Merkitse syksyllä eri värillä kuin keväällä.

O = osaa taidon, JKV = hallitsee taitoa jonkin verran, E = ei hallitse taitoa

Esikoululaisen arviointilomake

Kieli ja puhe	O	JKV	E
puhetapa on tavallinen, ei monotoninen, ei ylihuoliteltu			
puhe selkeää, ymmärrettävää (ääntäminen)			
kielioppimuodot ja taivutus päätteet lähes virheettömiä			
käyttää pää- ja sivulauseita			
säätää äänen käyttöä tilanteen mukaan			
pystyy vuorovaikutukselliseen keskusteluun			
kerronta sisällöllisesti ymmärrettävää ja loogista (säännöt, tarinat)			
nimeää esineitä oikein, ei hae sanoja tai käytä kiertoilmaisuja			
hallitsee käsitteitä:			
1. yläkäsitteet (esim. eläimet)			
2. aikakäsitteet: - ensin, sitten			
- eilen, tänään, huomenna			
- vuodenaajat			
- vuorokauden ajat			
- viikonpäivät			
3. muodot			
4. lukumäärä			
5. avaruudelliset ja suunta käsitteet: - sijainti, järjestys			
- suunnat, eteen, taakse jne.			
- paikka, edessä, takana jne.			
pystyy järjestämään loogisen kuvasarjan ja kertomaan siitä ajallisesti oikeassa järjestyksessä			
pystyy tuottamaan sanoja "kaktus, lirisee, apteekki, televisio, helikopteri" (äännevirheet/sujuva äänneestä toiseen siirtyminen)			
jaksaa kuunnella satuja			

Muuta huomioitavaa: _____

Ohje: Ruudun voit jakaa kahtia. Merkitse syksyllä eri värillä kuin keväällä.

O = osaa taidon, JKV = hallitsee taitoa jonkin verran, E = ei hallitse taitoa

Esikoululaisen arviointilomake

Kielellinen tietoisuus	O	JKV	E
erottelee sanasta alkuäänteen			
erottelee sanasta loppuäänteen			
erottaa kuulostaako sana pitkältä vai lyhyeltä			
tavuttaa sanoja taputtamalla			
riimittelee			
nimeää kirjaimia			
nimeää numeroita			
kiinnostunut lukemaan oppimisesta			

Muuta huomioitavaa: _____

Matematiikka	O	JKV	E
luokittelee 2:n ominaisuuden mukaan (mm. muoto+väri, muoto+koko esim. dinoilla)			
vertailee, yhtä monta-enemmän-vähemmän, lukumäärän perusteella			
ymmärtää lukumäärä-numerovastaavuuden			
laskee esineitä 1-10 ja ymmärtää lukumäärän lukusana ja sormi kulkevat samaa tahtia			
luettelee lukujonoa eteenpäin ja taaksepäin			
jatkaa sarjaa itsenäisesti esim. □ ○ □ ○			
selviytyy pienistä yhteen- ja vähennyslaskuista			

Muuta huomioitavaa: _____

Ohje: Ruudun voit jakaa kahtia. Merkitse syksyllä eri värillä kuin keväällä.
 O = osaa taidon, JKV = hallitsee taitoa jonkin verran, E = ei hallitse taitoa

Esikoululaisen arviointilomake

Oma kuva

Lapsen nimi: _____

syntymäaika: _____

Arviointipäivä: syksy _____ kevät _____

arvioitsijan nimi: _____

päiväkoti/ryhmä: _____

Ohje: Ruudun voit jakaa kahtia. Merkitse syksyllä eri värillä kuin keväällä.

O = osaa taidon, JKV = hallitsee taitoa jonkin verran, E = ei hallitse taitoa